

Dosarul nr. 2r-196/23
2-18186321-01-2r-04052023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. D. Brașoveanu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Guzun, V. Sîrbu, V. Buhnaci)

DECIZIE

21 iunie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători -

Viorica Puica
Oxana Parfeni
Ion Malanciuc

examinând recursul declarat de Creciun Ghenadie,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată înaintată de
Întreprinderea Cooperatistă de Alimentație Publică „Coopalimentara” a Uniunii
Centrale a Cooperativelor de Consum din Republica Moldova MOLDCOOP
împotriva lui Creciun Ghenadie, intervenienți accesorii Inspectoratul General al
Poliției și Direcția de poliție a mun. Chișinău cu privire la încasarea datoriei și
compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 25 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care
s-a respins cererea de repunere în termen și s-a restituit cererea de apel declarată de
Creciun Ghenadie împotriva hotărârii din 16 decembrie 2021 a Judecătoriei
Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă:

La 11 septembrie 2018, Întreprinderea Cooperatistă de Alimentație Publică
„Coopalimentara” a Uniunii Centrale a Cooperativelor de Consum din Republica
Moldova MOLDCOOP, reprezentată de administratorul Lesnic Vasilii, a depus
cerere de chemare în judecată împotriva lui Creciun Ghenadie cu privire la încasarea
datoriei în sumă de 109 250 de lei, pentru păstrarea automobilului de model „Renault
Scenic”, cu numărul de înmatriculare CSJ 997, la parcare specializată ÎCAP
„Coopalimentara”, în perioada de timp de la 13 martie 2017 până la 04 septembrie
2018 și a taxei de stat în sumă de 3 277,50 de lei.

Prin hotărârea din 16 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a
fost admisă integral cererea de chemare în judecată.

S-a încasat de la Creciun Ghenadie, în beneficiul Întreprinderii Cooperatiste de
Alimentație Publică „Coopalimentara” a Uniunii Centrale a Cooperativelor de
Consum din Republica Moldova MOLDCOOP, datoria în sumă de 109 250 de lei și
cheltuieli de judecată, compuse din taxă de stat, plătită de reclamant la depunerea
acțiunii, în sumă de 3 277,50 de lei, iar în total suma de 112 527,50 de lei.

La 06 ianuarie 2022, avocatul Maxim Chișca, în interesele lui Ghenadie
Creciun, a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 16 decembrie 2021 a

Judecătoria Chișinău, sediul Centru, solicitând scutirea de la plata taxei de stat, admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea înaintată să fie respinsă.

Prin încheierea din 17 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins ca neîntemeiată cererea înaintată de avocatul Maxim Chișca, în interesele lui Ghenadie Creciun, cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului împotriva hotărârii din 16 decembrie 2021 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru,.

Nu s-a dat curs cererii de apel depusă de avocatul Maxim Chișca, în interesele lui Ghenadie Creciun, și s-a acordat avocatului Maxim Chișca, un termen de 10 zile de la recepționarea prezentei încheieri pentru lichidarea neajunsurilor, și anume prezentarea cererii de apel motivate și achitarea taxei de stat în sumă de 2 457, 75 de lei.

Prin încheierea din 19 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit cererea de apel depusă de avocatul Maxim Chișca, în interesele lui Ghenadie Creciun, împotriva hotărârii din 16 decembrie 2021 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

La 11 octombrie 2022, Creciun Ghenadie a depus apel împotriva hotărârii din 16 decembrie 2021 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, solicitând: repunerea în termen a cererii de apel; admiterea cererii de apel; scutirea de la plata taxei de stat în mărime de 2 457,75 de lei; casarea integrală a hotărârii din 16 decembrie 2021 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

Prin încheierea din 25 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de repunere în termen a apelului și restituită cererea de apel declarată de Creciun Ghenadie împotriva hotărârii din 16 decembrie 2021 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

La data de 07 aprilie 2023, Creciun Ghenadie a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând repunerea în termen a cererii de recurs admiterea cererii de recurs, casarea integrală a încheierii reurcate, cu emiterea unei decizii, prin care să fie remisă cauza spre rejudecare pentru soluționarea cererii de apel, (f.d.62-67, vol. 2).

În motivarea recursului a indicat că, solicită repunerea în termen a cererii de recurs, motivând prin faptul că a solicitat asistență juridică gratuită de stat, iar avocatul care i-a fost oferit de către stat pentru al reprezenta a fost desemnat pentru examinarea cauzelor penale și nu pentru examinarea cauzelor civile.

A mai invocat recurentul că avocatul Maxim Chișca, contestând hotărârea instanței de fond, nu avea împuterniciri legale de a participa în instanța de apel și că a acționat în cârdășie cu partea reclamantă.

Menționează Ghenadie Creciun că, avocatul Maxim Chișca nu a prezentat cererea de apel motivată, ignorând în totalitate prevederile art. 10 și 113 din Codul de procedură civilă și i-l informa pe recurent că face totul posibil pentru apărarea drepturilor sale.

La 22 mai 2023, prin intermediul poștei electronice, avocatul Ion Căpățină, în interesele lui Ghenadie Crăciun, a depus cerere de recurs suplimentară împotriva încheierii din 25 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, care, în esență, reproduce alegațiile recurentului Ghenadie Crăciun.

Potrivit prevederilor art. 425 al Codului de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea

încheierii.

Completul Curții Supreme de Justiție reține că, încheierea Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 25 ianuarie 2023, dar recepționată de către Ghenadie Creciun la 23 martie 2023, fapt confirmat prin recipisa, anexată la materialele cauzei (f.d. 60, vol. 2). Prin urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că recurentul Ghenadie Creciun s-a conformat prevederilor legale și declarând recursul la 07 aprilie 2023, a acționat în interiorul termenului legal.

Conform art. 426 alin. (3) al Codului de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele dosarului și prevederile legale aplicabile speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ghenadie Creciun, urmează a fi respins, din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 427 lit. a) al Codului de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Potrivit art. 428 alin. (1) din Codul de procedură civilă, decizia instanței de recurs emisă după examinarea recursului împotriva încheierii rămâne irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se plasează pe pagina web a instanței la data emiterii.

Conform art. 10 alin. (1) și (2) al Codului de procedură civilă, sancțiunile procedurale sânt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural. Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură va fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce.

Potrivit art. 236 alin.(5) lit. b) al Codului de procedură civilă, instanța de judecată va întocmi hotărârea integrală dacă: b) participanții la proces, în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, depun cerere de apel.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) al Codului de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, norma citată prevede în mod imperativ momentul începerii curgerii termenului de declarare a apelului, și anume data pronunțării dispozitivului hotărârii.

După cum denotă materialele dosarului, dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost pronunțat la 16 decembrie 2021, prin urmare termenul de declarare a apelului a expirat la data de 17 ianuarie 2022.

Ținând cont de normele legale relevante și de faptul că Ghenadie Creciun a depus cererea de apel împotriva hotărârii primei instanțe, la 11 octombrie 2022, termenul limită fiind 17 ianuarie 2022, Completul Curții Supreme de Justiție conchide că instanța de apel just a stabilit că Ghenadie Creciun a declarat apelul cu încălcarea termenului prevăzut de art. 362 alin. (1) al Codului de procedură civilă. Or, din interpretarea corectă a prevederilor normei legale citate, se deduce că termenul de declarare a apelului curge de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că termenul stabilit de lege pentru exercitarea căii de atac (apelul) se calculează exclusiv din momentul pronunțării dispozitivului hotărârii, iar în cazul în care participantul la proces, la caz Ghenadie Creciun, a omis acest termen, urma să invoce motivele omiterii (comunicarea defectuoasă a actului de procedură, recepționarea cu întârziere a hotărârii) într-o eventuală cerere de repunere în termen și expres să solicite acest fapt.

Or, conform art. 362 alin. (3) din Codul de procedură civilă, repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1) - (4) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

Cererea de repunere în termen se depune la instanța judecătorească care efectuează actul de procedură și se examinează în ședință de judecată. Participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței. Neprezentarea lor însă nu împiedică soluționarea repunerii în termen.

La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că în speță, Ghenadie Creciun, deși a declarat apel peste termenul prevăzut de lege, nu a prezentat acte, ce ar confirma imposibilitatea depunerii cererii de apel în termen.

Instanța de recurs reține că afirmațiile lui Creciun Ghenadie, precum că, a omis termenul de declarare a apelului din cauza avocatului Chișca Maxim, care nu i-a comunicat despre hotărârea instanței de fond, au un caracter pur declarativ, deoarece nu au suport probatoriu. Mai mult în conformitate cu prevederile art. 75 alin. (4) din Codul de procedură civilă, actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sînt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

De asemenea, la materialele cauzei este anexat și mandatul seria MA nr. 1321592 din 22 august 2019 pe numele avocatului Maxim Chișca, iar Creciun Ghenadie i-a acordat acestuia inclusiv și dreptul de a ataca hotărârea judecătorească (f. d. 42).

Completul Curții Supreme de Justiție reiterează prevederile art. 56 alin. (3) al Codului de procedură civilă, potrivit căruia, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Completul Curții Supreme de Justiție decelează că recurentul Ghenadie Creciun eronat a interpretat prevederile art. 116 alin. (4) din Codul de procedură

civilă, precum că norma enunțată îi oferă dreptul de a depune cererea de apel în termen de 30 de zile de la data în care i-a fost comunicată hotărârea primei instanțe. Or, norma legală invocată prevede termenul de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură, pentru depunerea unei cereri de repunere în termenul de atac, dar nu însăși a cererii de apel.

Completul Curții Supreme de Justiție subliniază că în materie civilă CEDO nu garantează un drept de recurs, dar că o eventuală procedură de examinare a admisibilității acestuia face incident articolul 6 (a se vedea, *inter alia*, Erik ØVLISEN vs. Danemarca, hotărârea din 30 august 2006, sau Kukkonen vs. Finlanda (nr. 2), hotărârea din 13 ianuarie 2009, § 24).

În același context, un stat care dispune de astfel de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de art. 6 alin. (1), în special de dreptul de acces la o instanță, de dreptul de a fi audiat (a se vedea, *inter alia*, Lebedinschi vs. Republica Moldova, hotărârea din 16 septembrie 2015, § 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că, în procedurile civile, o persoană poate cu greu să conceapă preeminența dreptului fără existența posibilității de acces la instanțele de judecată (a se vedea, *Golder vs. the United Kingdom*, hotărâre din 21 ianuarie 1975; *Z and Others vs. the United Kingdom*, hotărâre din 10 mai 2001; și *Kreuz vs. Poland*, hotărârea din 19 iunie 2001).

Totuși, „dreptul la o instanță” nu este absolut. Acesta poate fi, prin natura sa, supus limitărilor, deoarece dreptul de acces, prin sine, cere reglementare din partea statului. Garantând părților în litigiu un drept efectiv de acces la o instanță care să hotărască asupra „drepturilor și obligațiilor lor cu caracter civil”, articolul 6 § 1 acordă statului dreptul de a alege liber mijloacele care să fie utilizate în acest scop.

În acest sens, Curtea Europeană a statuat că restricția impusă accesului la o instanță judecătorească sau un tribunal nu va fi compatibilă cu articolul 6 § 1, decât dacă aceasta urmărește un scop legitim și există o proporționalitate rezonabilă între mijloacele folosite și scopul legitim urmărit (a se vedea, *Tinnelly & Sons Ltd and Others și McElduff and Others vs. the United Kingdom*, hotărârea din 10 iulie 1998).

La aspectul dat, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că certitudinea legală impusă regulilor procedurii civile, în calitate de condiție *sine qua non* a unui proces echitabil, vizează atât drepturile apelantului, cât și ale intimatului, astfel instanța de judecată nefiind în drept de a substitui voința legislatorului materializată în conținutul normelor de procedură, în vederea exonerării litiganților de sancțiunile procedurale din motivul înțelegerii greșite de către aceștia a efectelor legale.

Jurisprudența CtEDO accentuează obligația părții de a lua măsurile necesare pentru protecția drepturilor sale de acces la justiție, inclusiv prin manifestarea diligenței în exercitarea drepturilor sale procedurale și a interesului față de soarta dosarului vizat (cauza *van Harn vs. Germania*, hotărâre din 11 septembrie 2007, cauza *Pîrnău ș.a. vs. Republica Moldova*, hotărâre din 31 ianuarie 2012 și cauza *SA Universul vs. Republica Moldova*, hotărâre din 10 iulie 2012).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că, soluția emisă de către instanța de apel este una întemeiată legal și în corespundere cu circumstanțele cauzei, or argumentele și probele invocate în susținerea cererii de

recurs sunt contrare legislației procesuale și lipsite de relevanță.

În acest context, instanța de recurs consideră că la caz, soluția instanței de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul art. 6 CEDO, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului, ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod principiul securității raporturilor juridice.

Reținând circumstanțele cauzei expuse și normele legale citate supra, Completul Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că cererea de recurs împotriva încheierii din 25 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, urmează a fi respinsă.

Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 427 lit. a), art. 428 ale Codului de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Ghenadie Creciun.

Se menține încheierea din 25 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău emisă în cadrul cauzei civile, intentate la cererea de chemare în judecată înaintată de Întreprinderea Cooperatistă de Alimentație Publică „Coopalimentara” a Uniunii Centrale a Cooperativelor de Consum din Republica Moldova MOLDCOOP împotriva lui Creciun Ghenadie, intervenienți accesorii Inspectoratul General al Poliției și Direcția de poliție a mun. Chișinău cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Viorica Puica

judecători

Oxana Parfeni

Ion Malanciuc